

Strategii de marketing și promovare a patrimoniului Muzeului Regiunii Porților de Fier în perioada de reabilitare 2010-2014

Magdalena Trăistaru

Ca multe muzee din țară și Muzeul Regiunii Porților de Fier a intrat în anul 2010 într-un amplu proces de reabilitare și transformare a sa, în produs turistic.

Din toamna anului 2010 și până în primăvara anului 2011, toți gestionarii și-au împachetat și depozitat colecțiile în incinta Muzeului de Artă, aflat într-o altă locație decât cea a Muzeul Regiunii Porților de Fier.

Demontarea vitrinelor, geamurilor și machetelor, au dus la dezafectarea în întregime a spațiilor expoziționale, dar și a spațiilor destinate activităților educaționale.

După dezafectarea întregului muzeu, acesta a fost predat firmei de construcții care a câștigat licitația de consolidare și reabilitare a clădirii, dar și a monumentelor istorice aflate în parcul arheologic (castrul și termele romane, piciorul podului lui Traian și biserica medievală). Termenul final de predare al întreg ansamblului arhitectural era stabilit pentru luna august 2012. Acest lucru nu a fost posibil deoarece în urma procesului de excavare pentru construirea pavilionului multifuncțional s-a descoperit mult controversatul amfiteatru roman de la Drobeta, semnalat și pe Columna lui Traian. Această descoperire a dus la modificarea proiectului în ceea ce privește construirea pavilionului multifuncțional, care în condițiile date nu mai putea fi amplasat pe locul stabilit inițial, ajungându-se până la modificarea dimensiunilor acestuia și amplasarea lui într-un alt loc.

Toate aceste modificări de proiect, dar și cercetările arheologice efectuate la amfiteatrul roman de către specialiștii de la Institutul de arheologie *Vasile Pârvan* din București, au dus la prelungirea termenului de finalizare până la sfârșitul anului 2015.

Timp de patru ani, de când suntem în proces de reabilitare, sediul temporar al muzeului s-a schimbat de două ori, iar una din problemele cu care ne-am confruntat în primii doi ani, a fost distanța de la sediul administrativ la sediul Muzeului de Artă unde se află depozitat patrimoniul muzeului.

Majoritatea activităților muzeale implică folosirea patrimoniului, lucru care ne-a creat o serie de probleme în această perioadă.

Lipsa expoziției permanente ne-a privat de una dintre cele mai importante funcții ale muzeului, aceea de etalare a patrimoniului și de prezentare a acestuia în fața vizitatorilor.

Datorită procesului de reabilitare, muzeul și-a pierdut „vizibilitatea” atât

pe plan local, național cât și internațional. Astfel muzeografi Secției Relații Publice, Marketing Cultural și Pedagogie Muzeală au adoptat o nouă strategie prin care Muzeul Regiunii Porților de Fier să-și păstreze notorietatea cel puțin pe plan local, astfel încât severinenii să nu uite că în orașul lor există un muzeu care păstrează bunuri culturale din patrimoniul local și regional chiar dacă acestea nu sunt expuse în ample săli de expoziții. Toate activitățile de etalare, educare și promovare a muzeului au fost orientate către alte spații cum ar fi Muzeul de Artă și Muzeul Hidrocentralei Porților de Fier I.

Muzeul de Artă, devenit depozit pentru un patrimoniu de peste 90.000 de piese, a fost în mare lui majoritate închis publicului vizitator, rămânând disponibil doar holul central pe care am stabilit să-l folosim ca spațiu destinat expozițiilor temporare dar și ca loc în care să ne desfășurăm activitățile educative sau manifestările cultural-artistice.

Muzeul Hidrocentralei Porțile de Fier I situat în incinta Sistemului Hidroenergetic de la Gura Văii a găzduit și el o parte din activitățile muzeului nostru.

Dezavantajele celor două locații și anume, distanța prea mare până la Muzeul Hidrocentralei Porților de Fier I, spațiul prea restrâns de la Muzeul de Artă și neîncălzirea pe timpul iernii a celor două muzee a dus la găsirea unor noi soluții alternative.

La început, activitățile educative le-am desfășurat direct în sălile de clasă, în sălile de sport sau în spații mai largi din cadrul școlilor partenere. Astfel muzeograful, coordonatorul unei activități educative trebuia să se deplaseze în cadrul școlii cu tehnica din dotarea muzeului (laptop, videoproiector, materiale auxiliare) și să susțină o lecție tematică, care în condiții normale s-ar fi desfășurat în sălile de pedagogie muzeală sau în sălile expoziționale din cadrul Muzeului Regiunii Porților de Fier.

Pentru că astfel de activități desfășurate în cadrul școlii nu sunt altceva decât ore de curs obișnuite pentru elevi, am încercat și am reușit în ultimi doi ani să încheiem parteneriate cu două societăți comerciale din municipiul Drobeta Turnu Severin.

În baza protocoalelor semnate între muzeul nostru și SC Severin Shopping Center care adăpostește hipermarketul Carrefour și SC România Hypermarche care adăpostește hipermarketul Cora ni s-au pus la dispoziție spații generoase în care ne-am putut etala expozițiile, ne-am putut desfășura activitățile educative (lecții și expuneri tematice, ateliere de creație, de desene, prezentări de filme documentare, etc).

Astfel în baza protocolului de colaborare cu SC Severin Shopping Center, acesta ne-a pus la dispoziție spațiul în care să ne desfășurăm activitățile, iar noi ne-am obligat să respectăm programul de evenimente lunare stipulate în contract.

În cadrul aceluiași sediu s-au desfășurat și activitățile educative din

perioada de Școală altfel ”*Să știi mai multe să fii mai bun!*” 2014 la care au participat un număr de peste 200 de elevi proveniți din cinci școli severinene. Pe parcursul anului 2014 în cadrul acestei locații muzeografii au desfășurat lecții interactive dedicate unor evenimente ca: *Ziua apei, Ziua pădurii, Ziua Pământului, Ziua Europei*, etc. la care au participat toate categoriile de elevi, de la clasele primare până la cele de liceu.

Pentru că SC Severin Shopping Center găzduiește hipermarketul Carrefour, în perioada 1-15 mai 2014 la casele de marcat au fost distribuite bilete de intrare gratuită la Muzeul Hidrocentralei Porțile de Fier I, cu ocazia Zilei Internaționale a Muzeelor (18 mai), încercând astfel, promovarea acestei secții a Muzeului Regiunii Porților de Fier.

SC România Hypermarche, ne-a pus și el la dispoziție, un spațiu generos în care specialiștii muzeului au desfășurat activități educative, lecții tematice interactive, ateliere de pictură cu tematică diversă, manifestări cultural - artistice și de promovare. Participanții la aceste activități au fost copiii din școlile de învățământ normal dar și din Centrul de incluziune ”Constantin Pufan” unde studiază copii cu deficiențe mentale. Ori de câte ori s-au organizat târguri naționale sau internaționale în cadrul acestui hipermarket, muzeul a susținut campanii de promovare.

Faptul că am fost prezenți în două dintre cele mai mari Centre Comerciale din Drobeta Turnu Severin, considerăm că toți cei care au venit la cumpărături, în graba lor ne-au putut observa chiar și numai cu coada ochiului expozițiile organizate, standurile cu produse de promovare a muzeului, activitățile educative desfășurate cu copiii și toate acestea ne-au dat convingerea că am reușit să le reamintim severinenilor că Muzeul Regiunii Porților de Fier încă mai există.

O altă strategie la care am apelat a fost aceea de a fi prezenți în cât mai multe localități din județul Mehedinți. Expozițiile „Scoarțe mehedintene” și „Peisaje danubiene” realizate în sistem *roll-up*, ușor de transportat și de etalat, au fost itinerate în cadrul Festivalurilor „*Diferiți etnic, dar uniți cultural*” (Eșelnița); „*Satelor dunărene*” și „*Ceaunul de aur*” (Moldova Nouă); *Sărbătoarea Dunării* (Prunișor);

Pentru o mai bună „vizibilitate” în mediul rural în vara anului 2013 muzeografii Secției Relații Publice, Marketing Cultural și Pedagogie Muzeală au desfășurat timp de o săptămână Școala de vară „Joacă-te și învață!” ediția a IV-a¹¹ în comuna Șișești, un important centru ceramic, la care au participat copiii din localitate. La finalul Școlii de vară copiii participanți au avut posibilitatea să viziteze parcul arheologic al muzeului, parțial reabilitat, Muzeul de Artă și Muzeul Hidrocentralei Porțile de Fier I. Prin această excursie am dorit să promovăm o parte din patrimoniul muzeului, dar totodată să le oferim copiilor și o excursie

1 Magdalena Trăistaru – “Școala de vară *Joacă-te și învață!* ediția a IV-a” în Marketingul și educația în muzee, ediția a IV-a, Editura ASTRA Museum, Sibiu, 2013, pag.205

plăcută la Drobeta Turnu Severin.

Promovarea patrimoniului muzeal în localitățile rurale a fost și va rămâne o prioritate a Muzeului Regiunii Porților de Fier. Dar, înainte de toate ne-am dori să fim cât mai vizibili pe plan local, iar pentru aceasta am organizat expoziții stradale cu ocazia unor evenimente organizate de Primăria municipiului Drobeta Turnu Severin, gen Zilele Severinului, Toamna Severineană, dar și cu ocazia Zilei Europene a Patrimoniului. În cadrul acestor evenimente Muzeul Regiunii Porților de Fier a organizat expoziții pe care le-a amplasat în diverse locuri din oraș cu trafic mare de populație, încercând prin aceasta să atragă atenția severinenilor spre patrimoniul existent în colecțiile muzeului nostru.

În anul 2014, desenatoarea muzeului a inițiat proiectul „Terapie prin artă”, ocazie cu care a fost prezentă în cadrul Spitalului CFR cu o expoziție personală de pictură, încercând prin culoare să bucure bolnavii internați în acest spital. În cadrul Spitalului Județean Mehedinți mai precis în Secția de Pediatrie colega noastră a organizat cu ocazia Zilei Copilului (1 iunie) un atelier de pictură pe vase ceramice, la care au participat copiii internați în această secție.

Aceași colegă a organizat expoziții de pictură în cadrul Cluburilor de pensionari, dar a coordonat și activități cu copiii care au interacționat cu bunicii înscriși în aceste cluburi.

În acești ani în care noi nu le-am putut oferi copiilor severineni posibilitatea de a vizita un muzeu complex în orașul lor, am organizat două proiecte educaționale în parteneriat cu alte muzee din țară:

Proiectul „*Satul românesc. Arhitectura populară românească*”²² încheiat în parteneriat cu Muzeul ASTRA, Sibiu și Muzeul Județean „*Alexandru Ștefulescu*” Târgu Jiu prin care elevii Colegiului Național Traian au vizitat Muzeul Arhitecturii Populare de la Curtișoara și Muzeul în aer liber Dumbrava Sibiului.

Proiectul „*Mărturiile trecutului. Fosilele*” aflat în derulare, încheiat în parteneriat cu Muzeul Olteniei Craiova prin care elevii aceluiași colegiu au vizitat Secția de Științele Naturii a muzeului din Bănie.

Pentru că ne-am dorit ca muzeul nostru să fie cunoscut dincolo de granițele țării am încheiat parteneriate cu Muzeul Național Zajekar, Serbia iar în anul 2014 am vernisat în cadrul acestui muzeu două expoziții „*Scoarțe mehedintene*” și „*Biserici de lemn din Mehedinți*”, iar muzeul nostru a găzduit expoziția „*Casa Romulei de la Dionis la Hristos*” a colegilor din Serbia, în cadrul Muzeului Hidrocentralei Porțile de Fier I.

Cu toate că muzeul este închis, activitatea de cercetare a continuat în toată această perioadă, drept pentru care în fiecare an am organizat Simpozionul DROBETA, desfășurat doar pe două secțiuni (istorie-arheologie și științele naturii) ajungând în 2014 ca fiecare secție a muzeului să aibă secțiune separată.

2 Magdalena Trăistaru, Aneta Pristoleanu – Proiect educațional „*Satul românesc. Arhitectura populară românească*” în DROBETA XXIII –Seria Pedagogie-Muzeală, Drobeta Turnu Severin, Editura Universitaria Craiova, 2013, pag.73

Astfel că, s-a ajuns să se editeze revista DROBETA XXIV pe șase secțiuni (istorie-arheologie, științele naturii, etnografie, artă plastică, pedagogie muzeală și restaurare- conservare).

Activitățile care implică schimbul sau organizarea unor expoziții în parteneriat cu alte muzee nu au fost nici ele neglijate în această perioadă, Muzeul Regiunii Porților de Fier colaborând cu Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Țăranului Român, Complexul Național Muzeal ASTRA, Muzeul de Mineralogie Baia Mare, Muzeul de Etnografie și a Regimentului de Graniță Caransebeș, Muzeul Olteniei Craiova, etc.

Pentru că muzeul are toate colecțiile împachetate și depozitate, în această perioadă am prezentat și promovat în cadrul unor expoziții temporare, piese aflate în patrimoniul unor colecționari particulari din zona Olteniei și a Banatului.

Este foarte greu să te menții la standarde ridicate atunci când spațiul expozițional lipsește, când vizitatorii de la cei mai mici până la cei mai mari, de la români până la străini, lipsesc.

După patru ani în care ne-am desfășurat activitatea cultural educativă și de promovare în cadrul Muzeului de Artă, a Muzeului Hidrocentralei Porțile de Fier I în spații neconvenționale și chiar în aer liber, sperăm ca anul 2015 să fie anul în care termenul final să fie respectat și începând din 2016 să ne putem întoarce la sediul Muzeului Regiunii Porților de Fier, reabilitat și gata să-și reorganizeze expoziția de bază pentru a putea să-și primească vizitatorii așa cum se cuvine.

Activități de promovare a Muzeului Regiunii Porților de Fier

Activități de promovare desfășurate în CORA

Expoziție stradală

Expoziție stradală

Activități de promovare la târgul de turism

Activități de promovare la Eșelnița

Expoziție temporară la Muzeul Hidrocentralei